

Sygn. akt V CZ 4/11

POSTANOWIENIE

Dnia 23 marca 2011 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Hubert Wrzeszcz (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi Z. S. i I. S.
o wznowienie postępowania
zakończanego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego
Sądu Gospodarczego w C.
z dnia 31 lipca 2009 r.,
w sprawie z powództwa B. S.
przeciwko Z. S. i I. S.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 23 marca 2011 r.,
zażalenia Z. S. i I. S. na postanowienie Sądu Okręgowego
w C.
z dnia 10 grudnia 2010 r.,

odrzuca zażalenie.

Uzasadnienie

I. S. i Z. S. wnieśli cztery skargi o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnym wyrokiem reformatoryjnym Sądu Okręgowego w C. wydanym w sprawie V Ga 46/09, które otrzymały sygnatury V Ga 76/10, V Ga 77/10/ V Ga 78/10, V Ga 79/110, wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych i wstrzymanie wykonania wyroku na podstawie art. 414 k.p.c. Wymienione skargi zarządzeniem z dnia 10 grudnia 2010 r. zostały połączone do łącznego rozpoznania.

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w C. oddalił zawarte we wspomnianych skargach o wznowienie postępowania wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych i wstrzymanie wykonalności wyroku.

Od tego postanowienia I. S. i Z. S. wnieśli – sporządzone osobiście – zażalenie z wnioskiem o zmianę zaskarżonego postanowienia co do rozstrzygnięcia w przedmiocie zwolnienia od kosztów sądowych i uwzględnienie wniosków o zwolnienie ich od kosztów sądowych w całości oraz o uchylenie zaskarżonego postanowienia w zakresie rozstrzygnięcia oddalającego wnioski o wstrzymanie wykonalności wyroku.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym obowiązuje zastępstwo stron przez adwokatów lub radców prawnych. Zastępstwo to dotyczy także czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym, podejmowanym przed sądem niższej instancji. Przepisu przytoczonego paragrafu pierwszego nie stosuje się w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych oraz o ustanowienie adwokata lub radcy prawnego oraz gdy stroną, jej organem, jej przedstawicielem ustawowym lub pełnomocnikiem jest sędzia, prokurator, notariusz albo profesor lub doktor habilitowany nauk prawnych, a także gdy stroną, jej organem lub jej przedstawicielem ustawowym jest adwokat, radca prawny lub radca Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa (art. 87¹ § 2 k.p.c.).

W świetle przytoczonego art. 87¹ k.p.c. nie ulega wątpliwości, że wniesienie zażalenia do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji co do wstrzymania wykonalności wyroku na podstawie art. 414 k.p.c. wymaga – pomijając kwestię jego dopuszczalności pod względem przedmiotowym (por. uchwałę Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 1990 r., III CZP 64/90, OSNC 1991, nr 5-6, poz. 61) – zastępstwa strony przez adwokata lub radcę prawnego, ponieważ wspomniane zażalenie nie należy do kategorii czynności procesowych, niewymagających zastępstwa strony w postępowaniu przed Sądem Najwyższym przez adwokata lub radcę prawnego. Zażalenie w części dotyczącej oddalenia wniosku o wstrzymanie wykonalności wyroku podlega zatem odrzuceniu z powodu niezachowania przymusu adwokacko-radcowskiego (art. art. 373 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c.).

Obowiązującego przed Sądem Najwyższym zastępstwa stron przez adwokatów lub radców prawnych nie stosuje się natomiast – zgodnie z art. 87¹ § 2 k.p.c. – w postępowaniu o zwolnienie od kosztów sądowych. Skarżący mogli zatem zażalenie na postanowienie w części oddalającej ich wnioski o zwolnienie od kosztów wnieść osobiście. Nie oznacza to jednak, że to zażalenie jest dopuszczalne pod względem przedmiotowym. W orzecznictwie przyjmuje się bowiem, że postanowienie o odmowie zwolnienia od kosztów sądowych nie należy do postanowień, od których przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2009 r., II PZ 14/09, niepubl.). Sąd Najwyższy w niniejszym składzie podziela ten kierunek wykładni art. 394¹ k.p.c. To oznacza, że również zażalenie na postanowienie w części oddalającej wnioski o zwolnienie od kosztów sądowych podlega odrzuceniu jako niedopuszczalne (art. 373 w związku z art. 394¹ i art. 398²¹ k.p.c.).

Z przedstawionych powodów Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji postanowienia.